

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 26 juni 2025

Zaaknummer : 1307732
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. de Wit-van der Linden
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, ontwerp bijdragebesluit 2026 en jaarverantwoording 2024 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen.

Kernboodschap

Het college stelt de raad voor om een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, ontwerp bijdragebesluit 2026 en de ontwerp jaarverantwoording 2024 van het Gemeenschappelijke Orgaan Beschermd Wonen.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, het ontwerp bijdragebesluit 2026 en de ontwerp jaarverantwoording 2024 van het GO Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
2. De raad voor te stellen de voorgelegde positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, het ontwerp bijdragebesluit 2026 en de ontwerp jaarverantwoording 2024 van het GO Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
3. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting/ kadernota 2026-2029, het ontwerp bijdragebesluit 2026 en de ontwerp jaarverantwoording 2024 van het GO Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
2. De zienswijze aan het GO mede te delen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

K. Millenaar

F. Binnendijk

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Voorgenomen besluiten van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (hierna: GO Beschermd Wonen) worden voor zienswijze aan de raden voorgelegd als dit in deze regeling is vastgelegd of uit de wet volgt (artikel 4, tiende lid, van de Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer).

Het GO Beschermd Wonen stelt in het bijdragebesluit vast op welke wijze berekend wordt welke bijdrage de colleges verschuldigd zijn voor de uitvoering van de regionale taken en de instandhouding van het GO Beschermd Wonen. Voordat door het GO Beschermd Wonen het bijdragebesluit bij unaniem besluit wordt vastgesteld, wordt deze voor zienswijze aan de raden voorgelegd (artikel 14, vierde lid, van de Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer).

Bevoegdheid

Het GO Beschermd Wonen stelt de raden in de gelegenheid een zienswijze bij het GO Beschermd Wonen naar voren te brengen (artikel 18 van de Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer).

De raden kunnen bij de GO Beschermd Wonen hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen (artikel 19, derde lid, van de Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer).

De raden kunnen bij de GO Beschermd Wonen hun zienswijze over de voorlopige jaarrekening naar voren brengen (artikel 20, derde lid, van de Gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer).

Bestuurlijke achtergrond

De gemeenteraad van Heemstede verleende op 30 november 2023 toestemming voor het treffen van de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Het college heeft 9 januari 2024 deze Gemeenschappelijke regeling getroffen. Hiermee neemt Heemstede met ingang van 1 januari 2024 deel aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Met Beschermd wonen wordt bedoeld: het wonen in accommodatie voor mensen met complexe psychische of psychosociale problemen die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Het daarbij behorende 24 uren toezicht en de begeleiding is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie en het psychisch en psychosociaal functioneren, en het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast. Onder Beschermd wonen valt ook Beschermd thuis. Met Beschermd thuis bedoelen we het begeleiden van inwoners die weliswaar zelfstandig wonen, maar niet in staat zijn

zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en onplanbare (zeer) intensieve gespecialiseerde begeleiding en 24-uurs beschikbaarheid van ondersteuning nodig hebben.

Motivering

Vooruitlopend op landelijke wetgeving om de verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen te decentraliseren op gemeenteniveau, is in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer in januari 2024 gestart met gezamenlijke sturing op Beschermd wonen door de 8 gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. De voor Beschermd wonen verantwoordelijke wethouders hebben zitting in het GO BW. Het GO BW is verantwoordelijk voor de financiën en bedrijfsvoering voor Beschermd wonen in de regio.

In de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer staat dat het GO BW jaarlijks een ontwerpbegroting en kadernota voor het volgende jaar vaststelt en deze eerst voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorlegt. In onze regio heeft het GO BW ervoor gekozen om de kadernota te combineren met de begroting. Ook wordt het ontwerpbijdragebesluit 2026 voor zienswijze aan de raden voorgelegd. Het GO BW stelt deze stukken vast na verwerking van de zienswijzen.

Argumenten

Geen grote wijzigingen in de uitgangspunten bij de regiobegroting 2026-2029

De ontwerpbegroting is voor de periode 2026 - 2029 beperkt gewijzigd t.o.v. de ontwerpbegroting 2025 - 2028. Gezien de onzekerheid over het verloop van de kosten die we in 2026 voor Beschermd wonen gaan maken is het uitgangspunt gehandhaafd om het budget dat we van het Rijk ontvangen als werkbudget te beschouwen.

Belangrijkste wijzigingen:

- Er is een update gegeven op de reservestand en ontwikkeling, inclusief het tekort op Maatschappelijke opvang (met daarin de verwerking van het verwachte aanbestedingseffect).
- Een budget van €650.000 is overgeheveld van Maatschappelijke opvang naar Beschermd wonen.
- Lokale en regionale personele inzet voor 2025 is beperkt aangepast.
- Het budget voor externe advieskosten is naar beneden bijgesteld.

Rijksbudget = werkbudget

De aanname is dat de gemeenten ook in 2026 nog geen eigen middelen ontvangen voor Beschermd wonen. Er is dan ook nog geen sprake van een bijdrage vanuit de gemeenten aan het Gemeenschappelijk Orgaan. De gemeente Haarlem draagt de rijksmiddelen die zij namens de regio ontvangt voor Beschermd wonen over aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen.

Kosten inwoners maatschappelijke Opvang die wachten op een plek in Beschermd wonen

Er is een groep inwoners die bij gebrek aan een passende plek in een Beschermd wonen voorziening, in een Maatschappelijke opvang verblijft. De kosten voor de opvang van deze groep (geschat €650.000) drukken ten onrechte op het budget Maatschappelijke opvang. Hierover zijn afspraken gemaakt met centrum gemeente Haarlem.

Regionaal reserve Beschermd wonen

Met betrekking tot de regionale reserve Beschermd wonen wordt een minimum van €5 mln. en maximum van €7 mln. afgesproken. Wanneer de reserve van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen onder het minimum komt, zullen alle gemeenten de reserve naar rato van het verdeelmodel aanvullen. Wanneer de reserve hoger is dan afgesproken, wordt het overschot naar rato van het verdeelmodel uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Deze afspraak stond al in het bijdragebesluit.

Om onduidelijkheid over het referentiejaar waarin de reservestand leidt tot mogelijk uitkeren of aanvullen van de reserve plaatsvindt is toegevoegd dat we dit doen op basis van de stand van de reserve in het jaar 't+4'(2029). Een eventuele aanvulling door regiogemeenten vindt plaats in het jaar 't+2' (2027). Dit geeft regiogemeenten nog de tijd om de uitgave op te nemen in hun lokale Kadernota/Voorjaarsnota.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Onverwachte toename in het aantal cliënten Beschermd wonen

De aantallen cliënten en de duur van het verblijf in Beschermd wonen voorzieningen is onvoorspelbaar. Als het aantal cliënten dat op verblijf is aangewezen sneller toeneemt dan verwacht, kan dit leiden tot extra zorgkosten indien er genoeg personeel en plekken beschikbaar zijn. De kans hierop is klein voor 2026, omdat uitbreiding van personeel en plekken niet op korte termijn te realiseren zijn.

Risico's op langere termijn zijn gerelateerd aan ontwikkelingen in aanpalende domeinen. Het (nog) ontbreken van zeer specialistische woonvormen zoals Domus Plus en Skaeve Huse zorgt er voor dat er in Beschermd wonen voorzieningen een groep wordt opgevangen die geen passende hulp en huisvesting krijgen.

Toename van Beschermd wonen voorzieningen

Indien er meer (Beschermd wonen) voorzieningen komen zal dit tot toename van de uitgaven Beschermd wonen leiden. De kans dat dit in 2026 tot extra kosten zal leiden is klein, omdat de ontwikkeling van (Beschermd wonen) voorzieningen tijd kost.

Anderzijds beoogt de doordecentralisatie meer verbinding met lokaal Wmo aanbod, zodanig dat plaatsing in Beschermd wonen minder vaak nodig is en van kortere duur kan zijn. Als het lukt om de beweging naar Beschermd thuis te maken en mensen vaker thuis te ondersteunen in plaats van in een verblijfsvoorziening zullen de kosten op de middel- tot lange termijn weer afnemen.

Effect inrichtingskeuzes

In de begroting zijn de kosten voor de uitvoering weergegeven op basis van eerder gemaakte

afspraken. De inrichtingskeuze om de taak registratie en beheer op regionaal niveau uit te voeren is hierin verwerkt. Ook is de keuze verwerkt om het contractmanagement regionaal te blijven uitvoeren.

Financiën

Financiële consequenties

Centrumgemeente Haarlem ontvangt vooralsnog de rijksmiddelen en draagt deze over aan het GO BW, het uitgangspunt blijft Rijksbudget = Werkbudget. Vanaf de ingangsdatum van de doordecentralisatie zullen de individuele gemeenten pas de rijksmiddelen gaan ontvangen eerder niet. Dit blijft hetzelfde uitgangspunt als vorige jaren.

Planning/uitvoering

De ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, het ontwerp bijdragebesluit 2026 en de ontwerp-jaarverantwoording 2024 worden aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd voor een zienswijze.

De planning is als volgt:

- Mei/juni 2025 – verzoek om zienswijzen naar raden
- Juli 2025 – ontvangst zienswijzen

NB de jaarrekening 2024 moet uiterlijk 15 juli door de provincie zijn ontvangen.

Zorgaanbieders en andere (maatschappelijke) partners voor Beschermd Wonen zijn regelmatig betrokken bij de (inhoudelijke) uitwerking van de doordecentralisatie.

Er is geen sprake van publicatie van het besluit. Het GO Beschermd Wonen stelt de begroting en het bijdragebesluit vast.

Bijlage(n)

1. Ontwerpbegroting 2026-2029 Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer 2024
2. Ontwerp bijdragebesluit 2026 Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer
3. Ontwerp-jaarverantwoording 2024 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer